

N-vestnik

POMEN KOMUNIKACIJE

dr. Darij Krajčič, direktor

Komunikacija z različnimi ciljnimi skupinami postaja ključna aktivnost našega Zavoda. Predšolska, šolska mladina, splošna javnost, nevladne organizacije, gospodarstveniki, notranja javnost, politiki so le nekatere skupine, ki jim sporočamo svoje poslanstvo. Za vsako od njih moramo razviti specifičen besednjak in pristop, prilagojen njihovem načinu razmišljanja. Da nas bodo razumeli. S tem bodo učinki našega delovanja v prostoru učinkovitejši. A to ni dovolj. Besednjak ne sme biti prazen, ampak mora sloneti na trdnih strokovnih argumentih in poštenosti.

POSEGI V OKVIRU AKCIJSKEGA NAČRTA INTERVENTNIH UKREPOV

Gregor Danev, mag. Daniel Rojšek, Mateja Kocjan

V začetku februarja je bil ZRSVN na terenskem ogledu s Hidrotehnikom na reki Iščici, kjer so bila predvidena interventna dela v okviru Akcijskega načrta. Pred izvedbo del smo ustno podali navodila na kakšen način se pripravi projekt za izvedbo del in po pridobitvi dovoljenja lahko izvedejo dela.

Po tem je Hidrotehnik izvedel dela, ki so bila v nasprotju z ustnimi navodili in DOPPS je naredil prijavo na inšpektorat. Z inšpektorico smo si ogledali poseg in ta nas je zaprosila za strokovno mnenje o posegu, v katerem smo povedali da je vpliv izvedenega posega je za nekatere vrste bistven in ima negativen vpliv! Če bi bila dela izvedena v skladu z ustnimi navodili in naknadno pripravljenim projektom bi bil vpliv na te iste vrste sprejemljiv.

mag. Daniel Rojšek

V začetku januarja letos se je izvajalec Akcijskega načrta lotili urejanja levega brega Soče pod Kobaridom. Poplavni val je namreč novembra 2012 breg poškodoval. Del na tem odseku so se žal lotili brez obvestila Zavodu, prav tako pri delih niso bili upoštevani usmeritve iz mnenja, ki smo ga na Zavodu pripravili leta 2013.

Ribiči so odlovili ribe in velikanke napodili iz zavetišč pod skalami ter ugotovili, da so soške postrvi (*Salmo marmoratus*) v produ ob bregu izkopale petindvajset drstnih jam, vanje odložile okoli 50.000-60.000 iker in jih zasule. Tako je bilo z nasutjem ceste v vodi uničenih triindvajset drstnih jam, preostali sta propadli zaradi kaljenja vode. Mulj je namreč toliko upočasnil pretok med prodniki, da so se ikre zadušile. Dogodek smo prijavi in okoljski inšpektor je dela ustavil.

A temeljnega vzroka za usmerjanje vode v levi breg se ni lotil nihče. Na desni strani struge je voda odložila sipino z velikimi skalami, ki se je zarasla. Na njej uspevajo topoli (*Populus* sp.) in vrbe (*Salix* sp.), s premerom tudi preko pol metra. Letošnji zimski čas bi bil zelo primeren za odstranitev drevja in grmovja, nato bi jeseni odprli strugo ob desnem bregu in prerinili sipino ob levi breg, kjer bi skale sonaravno zložili, kar bi bilo bistveno boljše, učinkovitejše in ne nazadnje cenejše od letošnjega posega.

Mateja Kocjan

Na terenu je v minulih dveh mesecih izvajal Akcijski načrt interventnih ukrepov zaradi poplav novembra 2014 (Akcijski načrt). Zavod pri pripravi tega načrta ni bil vključen, je pa podal svoje mnenje na Ministrstvo za okolje in prostor, na katerega je ministrica odgovorila.

Dejstvo je, da so se v naravi zgodili nekateri posegi, ki so bili neprimerni s stališča Nature 2000 in sploh ohranjanja narave. Pri sami izvedbi Akcijskega načrta je prihajalo do nejasnosti. Ministrstvo je Akcijski načrt interpretiralo kot interventni zakon, kjer ni potrebno spoštovati nobenega drugega zakona. Na Zavod pa se izvajalci, koncesionarji v večini primerih obračajo.

Tako je prišlo najmanj do zmede in tudi škode v naravi, predvsem v primeru Iščice in Soče. Akcijski načrt se bo po izjavah Ministrstva za okolje in prostor izvajal še naprej. Po njihovih podatkih je bilo posegov okrog 180, zgoraj navedena dva sta šla »zelo narobe«, pri večini ostalih pa ne.

Mnenje Zavoda je, da je potrebno varovati ljudi in premoženje, a lahko to naredimo tudi tako, da narave ne uničujemo. Naš predlog je bil, naj se vsi vpleteni sestanejo, odločimo kako delati naprej, saj je strokovnega znanja na tem področju dovolj. Podoben je bil tudi poziv ministrice, ki nas je sklicala 1. aprila (pa to ni bila šala) in tako smo se sestali predstavniki Ministrstva z obema državnima sekretarkama, direktor direktorata za vode in investicije, vodja sektorja za ohranjanje narave, predstavniki ARSO, Inšpektorata RS za okolje in prostor in Zavoda RS za varstvo narave. Ministrica nas je pozvala k sodelovanju in komuniciranju.

ŠKOFLJEK - MOKRIŠČE NA ROBU KRASA

Bojana Fajdiga

Ali ste vedeli, da imamo tudi na Krasu mokrotne travnike? Zanimivo mokrišče se nahaja na območju med Petrinjami in Prešnico na obrobju matičnega Krasa. Mokrotni svet z izviri in potočki, ki je nastal na flišu, predstavlja povirni del porečja Griže, ki je pritok Glinščice.

Območje tvori preplet različnih večinoma vlažnih habitatov: oligotrofni mokrotni travniki, mezofilni do vlažni travniki s trstikasto stožko, mokrotni mezotrofni in evtrofni travniki, visoko šašje, trstičje, močvirni listnati gozdovi... in bolj suhih submediteransko ilirskih polsuhih travnikov.

Na območju se pojavljajo ogrožene in zavarovane vrste orhidej kot npr. rahlocvetna kukavica (*Orchis laxiflora*), steničja kukavica (*Orchis coriophora*), Traunsteinerjeva prstasta kukavica (*Dactylorhiza traunsteinieri*), pikastocvetna kukavica (*Orchis ustulata*), dvolistni vimenjak (*Platanthera bifolia*), zeleni vimenjak (*Platanthera clorantha*) in škrlatnordeča kukavica (*Orchis purpurea*), od ostalih redkih vrst smo zabeležili meček (*Gladiolus* sp.). Redka rahlocvetna kukavica se ponekod pojavlja v velikih gostotah, saj smo ne enem travniku našli kar 150 osebkov na 15 m².

Rahlocvetna kukavica

Močvirje je redkost sredi kraškega sveta, v njem se pojavljajo redke vrste, nekatere od teh, npr. rahlocvetna kukavica, v izjemni gostoti. Kot habitat ogroženih in zavarovanih vrst ter habitatnih tipov, ki jih je na območju Slovenije potrebno prednostno ohranjati, je območje tudi ekosistemsko pomembno. Zaradi navedenega je območje varovano kot botanična in ekosistemska naravna vrednota lokalnega pomena in ga je vredno ohranjati.

ŠTORKLJINO GNEZDO - OBLIKA IN VSEBINA

Davor Krepfl

Na lep sončen februarski dan smo se v Spodnjem Brniku lotili predstavitve štorkljinega gnezda. Dogodek je je pritegnil veliko število medijev in ostalih opazovalcev, ki so z

zanimanjem opazovali dogajanje. Predstavniki medijev so bili dobre volje, ker so lahko bili zunaj na svežem zraku. To, da je vse skupaj potekalo z nepričakovanimi zamudami, jih ni kaj dosti motilo. Čas so zapolnili s tem, da so se v gasilski košari vrteli okoli gnezda in ga posneli iz vseh mogočih zornih kotov.

Kranjski poklicni gasilci so gnezdo spustili na tla

Prišli so tudi drugi opazovalci od blizu in daleč, vsak s svojimi informacijami o gnezdu štokrlje. Tudi sosedje so na veselje medijev vedeli povedati marsikatero zgodbo o gnezdu.

Skratka vse se je odvijalo v skladu s pričakovanji in lep sončen spomladanski dan je le še pripomogel k popolnosti dogodka. Ko je gasilec uspelo več kot 500 kg težko gnezdo, skupaj z dimnikom od silosa, spraviti na tla, ga obžagati in ločiti od podlage, se je pokazalo marsikaj. In tukaj se je začel drugi del zgodbe, ki pa ni bil več tako zanimiv in privlačen za posnetke, kaj šele za poročanje o njem.

Človek bi pričakoval, da je gnezdo sestavljeno iz vejic in zemlje, vendar temu ni bilo tako. Ko sem naštel vse, iz česar je bilo sestavljeno gnezdo, je nastal tale seznam: poleg vejic in zemlje so bile v gnezdu vreče za shranjevanje krompirja različnih barv, črne vrečke za smeti, razne manjše trgovinske vrečke, kosi trde plastike, cele platenke radenske, tetrapaki fructalovih sokov, ovitki od tobaka, kos avtomobilskega odbijača, vreče NPK gnojil ter številne etikete plastenek. Štokrlja je vse to najbrž našla na običajnih mestih, kjer nabira material za gnezdo, v okoliški kmetijski krajini. Komentar glede stanja okolja najbrž ni potreben.

V gnezdu je bilo moč najti zanimive stvari

Smeti so bile tako spretno prikrite in vpletene v gnezdo, da se na zunaj ni nič videlo. Razlika je bila zaradi tega še toliko bolj šokantna.

Oblika in vsebina bi se morala po naravni logiki ujemati. Narava namreč nima težav s tem, da stvari prikaže takšne, kot v resnici so. Ima pa jih očitno človek. Ko se za lepo obliko razkrije nagnusna vsebina, ki je v tem primeru ogledalo našega odnosa do okolja, je nihče noče resnično pogledati. Le zakaj bi lepo novico obremenjevali z resnico?

ROB ZDAJ V SREDIŠČU

Tina Trampuš

Ste že slišali za Kraški rob ali kraški rob? Z veliko začetnico, če govorimo o območju sten nad Osapsko in Rižansko dolino, od Socerba in Ospa do Sočerge. Z majhno, če gre za geomorfološko stopnjo, ki se razteza od italijanskega Devina do hrvaške Učke. Pas na prehodu med krasom in Istro, kjer "zdrsne" s kontinenta proti morju ali pa se v obratni smeri vzpenjamo proti burji. Pas številnih naravnih, zgodovinskih in drugih mej.

Na ta rob, ki je tudi breg ali br(e)žina (Bržanija), se zgrinjajo trume plezalcev, ki obožujejo iste stene kot ptice in Tommasinijeva popkoresa. Pa tudi pohodniki in kolesarji z vedno večjim veseljem premagujejo višinske razlike med eno in drugo valo, med eno in drugo vasjo ob vznožjih sten. Pogosto je obiskovalcev že bistveno več kot domačinov. "Dajte nam mir", se sliši. Tak odnos domačinov lahko razumemo, sploh ko vidimo spremljajočo pločevino, poteptane travnike, oropana špargljišča in poznamo zgodbe o pranju posode na vaškem pokopališču.

Udeleženci srečanja

Številni strokovnjaki se z območjem po malem ukvarjamo že 40 let. Opravljene so bile številne raziskave, pripravljene predlogi za upravljanje z naravnimi vrednotami, izvedeni projekti (101 kal, Life - Ohranitev ogroženih habitatov in vrst na območju Kraškega roba). Večni izzivi in predlogi za usklajevanje med razvojem in varstvom, ki pa se zaradi številnih težav in premajhne podpore ministrstev in občine,

ne uresničujemo v obliki trajnejših rešitev. Domačini vedno bolj prevzemajo pobudo, saj si poleg miru želijo tudi boljšega življenja na vasi. Radi bi izkoristili priložnosti za razvoj svojega naravnega in kulturno bogatega okolja, a Rob vedno znova "izvisi". Matično občino (Koper) zanima predvsem obalni pas, mimo drsi projekt "geopark kras". Tudi kandidatura za kraški Unesco je Kraški rob izključila. Ko je lani ponovno vzplamtel spor med domačini in plezalci, smo se na piranski območni enoti ZRSVN odločili, da je treba kraški rob postaviti v središče.

Vsi si želimo, da bi se na kraškem robu premaknilo na bolje. Po seriji sestankov v letu 2014 (z domačini, plezalci in strokovnjaki), smo začeli z oblikovanjem projektnih idej. Nadaljujemo v tesnem sodelovanju z domačini, tudi čezmejno z Občino Dolina. V marcu 2015 smo s Krajevno skupnostjo Črni Kal izvedli spoznavno srečanje z naslovom Bržanija – prostor priložnosti. Strokovnjaki (Univerza na Primorskem, ZRSVN, ZVKDS in KS) smo predstavili minulo delo in razmišljanja, potem pa skupaj z domačini identificirali prve projektne ideje (kaj, kdo in kako). S tem smo naredili še enega od pomembnih korakov v smeri krepitve sodelovanja in iskanja možnosti za razvoj, ki vključuje varstvo. Preko Roba že desetletja tečejo ceste in železnica, že nekaj let tudi veliki viadukt, preko katerega odteka na sto tisoče turistov. Rob ni več rob, kaj šele meja. Z domačini se strinjamo, da je priložnost. Da je lahko končna destinacija, kjer se srečajo poti z obale, s kontinenta, iz Italije in Hrvaške. Zato smo si rekli, naj bo zdaj nekaj časa v središču. Za varstvo, ki je del razvoja.

SVETOVNI DAN MOKRIŠČ

Mojca Tomažič

Letošnji 2. februar, svetovni dan mokrišč, smo na Območni enoti Celje obeležili na več načinov, s posebnim poudarkom na mokrišču Volčkeke. Pa pojdimo lepo po vrsti. Na več osnovnih šolah in gimnaziji Celje je bil predstavljen film o mokriščih - Dragocena mokrišča. O tematiki so se po šolah pogovarjali še ves teden. V knjižnici Šmarje pri Jelšah in v Žalcu so prav tako popestrili vsakdanjik na temo mokrišč ter osveščanju posvetili kar celoten mesec.

Prav na dan obeležitve pomena mokrišč smo, v sodelovanju z Osrednjo knjižnico Celje, ob otvoritvi razstave »Ljudje z

Volčkeke je predstavil Gregor Kalan

naravo, narava za ljudi«, ki jo je predstavila sodelavka Mateja Nose Marolt, predstavili, v sliki in besedi, mokrišče Volčkeke, ki se nahaja na vzhodnem robu mesta Celje in je varovano tudi kot območje Natura 2000. Že naslov predstavitve »Volčkeke – svet med žuželkami in mestom Celje«, sodelavca Gregorja Kalana, je pomenljiv in vablljiv. Udeleženci so z zanimanjem prisluhnili predavanju obogatenu s slikam in spoznali bogastvo, ki ga imamo Celjani na pragu mesta. Celoten dogodek nam je popestrila mlada flavtistka. Ob zaključku smo si skupaj ogledali še razstavo in bili enotni, da je takšna območja potrebno ohranjati, promovirati in ne nazadnje, znati z njimi sobivati, seveda na ustrezen in naravovarstveno sprejemljiv način.

DVE ENOTI, DVE BARJI

mag. Andreja Škvarč, Karolina Rebernik

V okviru naloge spremljanja stanja naravnih vrednot, smo Območna enota Kranj in Območna Ljubljana združili moči in se dogovorili za skupni terenski ogled dveh barij na Jelovici – eno »ljubljsko« in eno »kranjsko«.

Oboroženi z najsodobnejšo navigacijsko tehniko smo se odpeljali čez labirint gozdnih cest Jelovice. Tehnika je sredi gozda seveda zatajila, zato smo se morali zanesti na lastne orientacijske čute, kar pa ob prisotnosti poznavalca območja ni bila težava in smo kaj hitro prispeli na prvo lokacijo.

Najprej smo si ogledali barje Ledina, ki je zavarovano z odlokom občine Železniki za naravni rezervat. Na barju, ki je nastalo z zaraščanjem globjega jezera, se na jugozahodnem delu nahaja le še manjše vodno telo. V tem delu smo videli tudi največ okrogolistnih rosik (*Drosera rotundifolia*) in nožničavega munca (*Eriophorum vaginatum*). Barje smo prehodili podolgem in počez, saj je zanimivo, ker na njem najdemo tako močvirske kot nizkobarjanske, prehodne in visokobarjanske rastlinske združbe. Rastje se opazno spreminja glede na naklon terena, saj je na severnem delu zemljišče rahlo dvignjeno in zložno pada proti jugu. Popisali smo tudi morebitne grožnje, kot je piknik prostor na obrobem delu in zaraščanje z lesnimi vrstami, vendar pa menimo, da je barje dobro ohranjeno.

Nato smo nadaljevali pot na območje občine Bohinj, kjer se nahaja barje Za Blatom. Ker je visoko barje Za Blatom

sestavljeno iz koncentričnih krogov vegetacije in je eden od krogov tudi neprežno ruševje, je bil dostop do sredine območja precej zapleten. A končni prizor je bil vreden vsega truda. Distrofno jezero v sredini visokega barja je bilo v naravnem stanju in zelo slikovito z odsevom neba in oblakov v temni vodi. Obkrožala ga je bogata in pisana visokobarjanska vegetacija. Okroglolistna rosika (*Drosera rotundifolia*) je rasla v velikih gostotah, številčni sta bili tudi dlakava mahovnica (*Oxycoccus palustris*) in navadna rožmarinka (*Andromeda polifolia*). Tik ob jezercu nas je v svoji nenavadnosti presenetila tudi barjanska grezulja (*Scheuchzeria palustris*). Nad jezercem se je spreletavalo več vrst kačjih pastirjev: barjanska deva (*Aeshna juncea*), barjanski lesketnik (*Somatochlora arctica*) in lisasti ploščec (*Libellula quadrimaculata*). Ker takovrstnih recentih odonatoloških podatkov ni veliko, te najdbe pomembno prispevajo k poznavanju razširjenosti visokobarjanskih vrst kačjih pastirjev v Sloveniji. Stanje barja, katerega debelina šote znaša kar 7 m in več, kar je največ v Sloveniji, smo ocenili kot dobro, zanimivo pa bo v prihodnje spremljati stanje distrofne jezera, ki je nastalo sekundarno z erozijo in se po naravni poti počasi povečuje.

Terenski dan, kjer smo sodelovali sodelavci dveh območnih enot in različnih profilov (biologi in gozdarji) je vsekakor velik doprinos k poznavanju območja in združenju znanja. V enem dnevu smo si tako ogledali tri tipe barja (nizko, prehodno, visoko) ter našli in določili kar nekaj ogroženih in zavarovanih rastlinskih vrst ter kačjih pastirjev. Videti raznolikost in ohranjenost pravih barjanskih habitatov je bilo za vse dobrodošla in poučna izkušnja, še posebej za sodelavce ljubljanske enote, ki imajo večinoma opraviti z Ljubljanskim barjem. To pa še zdaleč ni tako ohranjeno, kot bi si želeli.

IZOBRAŽEVALNE AKTIVNOSTI ZAVODA PREDSTAVILI POMOČNIKOM RAVNATELJEV

mag. Mateja Nose Marolt, mag. Mojca Bedjanič, Lenka Rojs

V začetku marca je v Portorožu potekal XVII. strokovni posvet pomočnikov ravnateljev. Mojca, Lenka in Mateja smo predstavile Zavod za varstvo narave. Organizatorji so nam zagotovili stojnico, kjer smo razstavile tiskane materiale, ki smo jih pripravili na Zavodu v sklopu različnih projektov in javne službe.

Naša stojnica je bila pestra in zanimiva – ponujala je tako materiale s področja biologije in geologije, oz. s širšega področja naravoslovja. Predstavile smo naše delo na izobraževalnem področju – od dela z otroki, ki še obiskujejo vrtec, pa do tistih bolj zahtevnih v zadnji triadi osnovne šole oziroma srednješolcev.

Stojnica Zavoda

Zanimanje za naše vsebine je bilo zelo veliko. Velik del pomočnikov, ali bolje rečeno pomočnic ravnateljev (moški so bili resnično v manjšini), del svojega delovnega časa še poučuje, zato so ob predstavljenih vsebinah že pomislile, kje bodo naše materiale lahko uporabile pri svojem delu ali pa so že videle svojo kolegico, ki ji bodo ti materiali koristili. Navdušil nas je zelo spoštljiv odnos, saj so udeleženke posveta gradivo izbirale zelo ciljno – torej za publiko oz. šolo s katere prihajajo – srednješolske bolj zahtevne materiale, tiste iz vrtcev pa bontone, sestavljanke, in knjižico o rešeni žabici.

Več kot 300 udeleženk srečanja

Ker smo predstavitev Zavoda izvajale le med odmori smo čas, ko so potekala predavanja in delavnice, izkoristile za naše izobraževanje. Prisedle smo v dvorano in prisluhnile predavanju z naslovom »Učitelj je najprej in predvsem človek:

skrbimo za rast in razvoj sodelavcev«. Osnovne zakonitosti tega predavanja lahko prenesemo tudi na naše delo. Prisluhnile smo okrogli mizi o učenju in se udeležile delavnice z naslovom »Zunaj kaos, v meni mir – ustvarjalna delavnica učenja«.

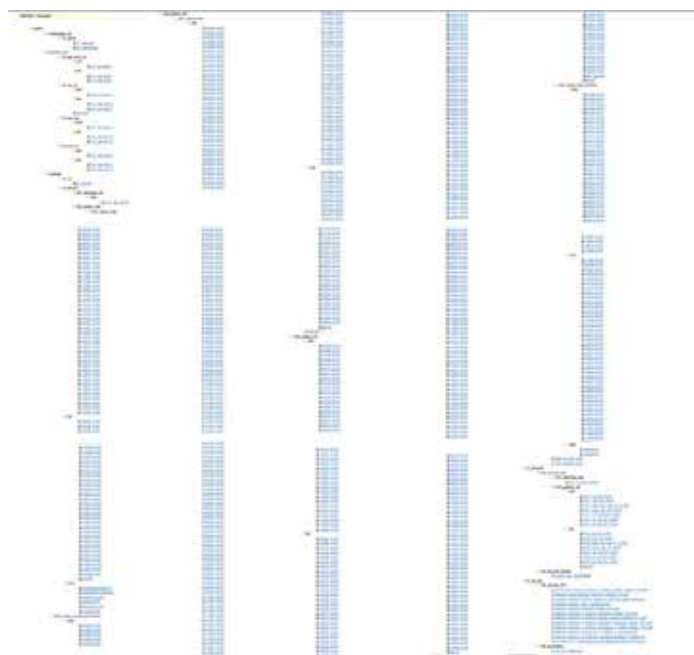
Ko smo se zgodaj zjutraj odpravljale proti Portorožu, smo si želele samo eno: čim boljše predstaviti Zavod in čim več udeleženk navdušiti za sodelovanje z nami. A tako dobrega odziva resnično nismo pričakovale. Ko smo se pozno zvečer vračale proti Ljubljani in Mariboru smo bile navdušene. Pričakujemo, da bodo dobra in premišljena priprava ter odločna predstavitev obrodile bogate sadove.

SAMO EN KLIK STRAN?

Tina Trampuš

Se spomnite melodije izpred let, ko je Mitja na radijskih oddajnikih prepeval »Samo en klik si straaan...«? Ta pesem mi je odzvanjala v glavi v začetku leta. Od »Dedka mraza« sem namreč dobila darilce, vlogo za izdajo mnenja k osnutku enega od občinskih prostorskih načrtov. Vsi pripadajoči »bombončki« so bili kot običajno dosegljivi na »dedkovem« strežniku. Tako lepo, staromodno zapakirani, oziroma »tifanirani« in »zazipani«, da se mi je ob pogledu nanje kar milo storilo. Dobesedno.

Pa kaj bi se pritoževala nad darilnim papirjem, saj v primerjavi s kolegi z drugih območnih enot, tako darilo dobim zelo redko in tega sem čakala že pravljicnih sedem let. Da naj bi bila hvaležna? To pa mi nekako spet ni šlo, saj mi je jasno, da tak način dostave bombončkov ni najboljši za 21. stoletje. »Dedek, dedek, kaj nebi šel malo naprej s časom?« Sem prepričana, da bi bili tudi jelenčki in pridni škratki za. Ko sem se pri sodelavcih pozanimala in ugotovila, da ni druge pravne, smiselne in uporabne poti, sem se spravila nad darilo. Najprej sem natisnila »print-screen-kazalo«, da mi nebi kakšen bombonček ušel, potem pa sem si naredila škatlice, kamor jih bom spravila.

Po dobrih štirih urah in pol sem bila zadovoljna, ko sem vse bombončke iz dedkovega, prenesla v svoj koš, vse lepo po škatlicah. Potem sem jih tudi odvila, tako da so bili končno pripravljene, da jih pohrustam. Pri prenosu in odvijanju sem bila spretna, vseeno pa ne vem, če bi lahko rekla, da tudi učinkovita. 1803-krat klik. Ja, prav ste prebrali – tolikokrat sem morala uporabiti prst in miško, da so bile datoteke šele pripravljene za uporabo, da sem jih lahko sploh začela pregledovati ter pripravljati mnenje k osnutku OPN. Če samo pomislim, kako hitro bi se vse skupaj odvijalo, če bi darilo dobila na primer na ploščku (vstavi+odpri+označi+kopiraj+prilepi). Pet klikov namesto 1803? Ja, tako zavite bombončke bi lahko res hitro pohrustala.

V časih, ko si darila izmenjujemo preko »oblakov«, »koškov za odmet« in podobnih pripomočkov, »dedek« v svojem košu darila še vedno zavija tako, kot da nebi želel, da jih odpremo. Ali pa vsaj ne prehitro. Pa menda ima celo »pametne« razloge za to. Nekoč sem nekje prebrala rek, ki se v originalni različici glasi: »Du musst mit der Zeit gehen, sonst musst du mit der Zeit gehen.« V prostem prevodu: »Trebja je iti v korak s časom ali pa se posloviti.« A čeprav je situacija jasna, je hkrati tudi zapletena, saj brez Dedka v sistemu menda ne gre. Bi bil morda pripravljen pri tem kaj spremeniti, se o tem pogovoriti? Pa saj sem že poskušala... Morda pa je kje kakšen škrat, ki se z njim družijo na »severnem polu« in bi mu lahko na uho prišepnil nove ideje? »Življenje ni pravljica« je nekdo enkrat izjavil. Bo torej treba brez škratov in v neskončnost nadaljevati s klik, klik, klik, klik...?

Zgodba morda ni tako očarljiva, kot so številne projektne, ki jih najraje objavljamo, je pa ena od majhnih vsakdanjih iz javne službe varstva narave, ki sestavljajo našo veliko, »sistemsko«.

TRŠKOGORSKI LIPI »NA POMOČ!«

Denis Žitnik

Trška gora je razgleden vinorodni grič nad Novim mestom, na vrhu katerega stoji cerkev Marijinega rojstva, zgrajena leta 1622. Pred cerkvijo rastejo štiri lipe, določene kot naravna vrednota državnega pomena in z občinski odlokom zavarovane kot naravni spomenik. Po nekaterih virih naj bi lipe zasadili ob izgradnji cerkve, obstajajo pa tudi domneve, da je bila najdebelejša lipa zasajena že pred tem. Ta votla orjakinja danes slovi kot najdebelejša lipa na Dolenjskem, s svojim obsegom 810 cm, pa se uvršča tudi med petnajst najdebelejših lip v Sloveniji.

V poletnem neurju leta 2014 se je prav na najdebelejši lipi odlomila debelejša ogradna veja in zaradi varovalne vrvi obvisela v krošnji. Odlomljen del krošnje je predstavljal nevarnost za obiskovalce cerkve, poleg tega pa je zaradi bližajoče se zime obstaja bojazen, da bi se lipa ob dodatnih obremenitvah snega in ledu zaradi votlega debela sesedla sama vase.

Sredstev za sanacijo drevesa iz postavke »akcije« ni bilo, torej se je bilo potrebno znajti drugače. Za finančno pomoč pri sanaciji poškodovane lipe smo zaprosili MO Novo mesto, kjer so nam prisluhnili ter našo prošnjo posredovali Gasilsko-reševalnemu centru Novo mesto. Ni kaj, kot že mnogokrat

poprej se je ponovno izkazalo, da se na gasilce lahko vedno zanesesh. V sodelovanju z našo območno enoto so fantje v januarju sanirali del poškodovane lipe, za kar si zaslužijo vse pohvale. Bili so zelo strokovni in kooperativni, kot bi to počeli vsak dan. Ko bi le bilo več takšnih ljudi, kot so novomeški gasilci. Na pomoč!

DELAVNICA STANJE GOZDARSTVA IN LOVSTVA NA KOČEVSKEM

Boštjan Kepic

Naš Zavod je v sklopu projekta Life Kočevsko v mesecu marcu organiziral delavnico z naslovom »Stanje gozdarstva in lovstva na Kočevskem«. Delavnica je bila druga v seriji sektorskih delavnic (ribištvo, gozdarstvo in lovstvo, kmetijstvo, prostor in razvoj), ki jih bomo izvedli v mesecu marcu z namenom, da zberemo interese, vidike in predloge ključnih sektorjev na projektnem območju. Spoznanja z vseh delavnic bomo nato povezali na skupni delavnici za dolgoročen usklajen razvoj območja Kočevsko.

Udeleženci med uvodno predstavitvijo projekta

Na delavnici je sodelovalo preko 40 udeležencev. Med drugim so se povabilu odzvali predstavniki upravljavca državnih gozdov, lastniki gozdnih zemljišč, upravljavci lovišč ter lovišč s posebnim namenom, gozdarski in lovski inšpektorji, predstavniki drugih gozdarskih in lovskih institucij z regionalne in državne ravni ter nevladne organizacije (Dinaricum, planinsko društvo).

Najprej smo udeležencem poleg splošnih informacij o samem projektu predstavili strokovno študijo o stanju gozdov in divjadi na projektnem območju Kočevsko, ki jo je pripravil Zavod za Gozdove Slovenije, OE Kočevje. Udeleženci so se seznanili z izvedbo konkretnih naravovarstvenih akcij, s katerimi želimo izboljšati habitatne razmere in posledično vzpostavili ugodno stanje za ogrožene vrste koconogih kur (divjega petelina, gozdnega jereba) in detlov (triprstega in belohrbtega). Delo je potekalo v skupinah. Želeli smo, da se udeleženci opredelijo do konkretnih projektnih akcij za navedene vrste, prepoznajo ključne sinergije oziroma morebitna nasprotja interesov ter podajo predloge za možne usklajene rešitve. V zadnjem delu smo jih seznanili z razvojnimi dokumenti regije 2014 – 2020 ter obstoječimi in načrtovanimi razvojnimi pobudami na območju Kočevskega. S pomočjo udeležencev smo želeli dopolniti oziroma nadgraditi pobude z vidika potencialov, ki izhajajo iz dejavnosti gozdarstva in lovstva.

Delo v skupinah je obrodilo bogate sadove

Delavnica, je potekala v sproščenem in pozitivnem vzdušju. Poleg tega, da smo pridobili številna koristna mnenja, je delavnica pripomogla na poti k vzpostavitvi sodelovanja in zaupanja med predstavniki strokovnih institucij in drugimi deležniki z namenom skupnega razvoja območja Kočevsko.

PROJEKT LJUBA

Mateja Kocjan

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

V začetku februarja smo začeli z izvajanjem projekta LJUBA – Ljudje za barje. Gre za projekt finančnega mehanizma EGP vreden dobrih 550.000 €. Projekt bo trajal do konca aprila prihodnjega leta. Pilotno območje projekta je Ljubljansko barje. Travniki in nizka barja na Ljubljanskem barju so v slabem stanju, več vrstam ptic in nekaterim vrstam metuljev pa upada številčnost populacij. Vzrok je predvsem neuravnotežena kmetijska praksa, deloma pa tudi prodor invazivnih tujerodnih vrst rastlin.

S projektom želimo doseči boljše upravljanje s travišči in nizkim barjem na 290 ha ter izboljšati habitat za 4 tarčne vrste in 3 habitatne tipe. Pridobili bomo podatke o 3 vrstah, katerih stanje ohranjenosti je neznano, ter povečali število deležnikov, ki sprejemajo izvajanje programa upravljanja Nature 2000.

Srečanje projektnih partnerjev

Projekt je močno usmerjen v komunikacijo z lastniki zemljišč, lokalnimi skupnostmi, razvojnimi, strokovnimi in raziskovalnimi organizacijami, nevladnimi organizacijami in šolami, z akcijami na terenu kot tudi sodelovanjem s strokovnjaki s področja kmetijstva in naravovarstva. Zavod RS za varstvo narave je vodilni partner projekta LJUBA, ostali partnerji so: KP Ljubljansko barje, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije - Območna enota Ljubljana ter Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

PROJEKT SUPORT ALI KDOR ČAKA, DOČAKA

Sebastjan Štruc

Po oddani prijavnici na javni razpis za sofinanciranje projektov iz Programa Finančnega mehanizma EGP in Norveškega finančnega mehanizma (konec februarja 2014) se je pričelo naporno čakanje na odločitev o izboru projektov, ki pa je bila sprejeta šele konec novembra 2014. A končni sklep o dodelitvi sredstev je bil s strani Službe vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko sprejet šele v začetku februarja 2015, kar je uradno pomenilo, da se lahko aktivnosti v okviru projekta začnejo. Žal se je zaradi dolgotrajnega postopka izbire zamaknilo in skrajšalo tudi načrtovano časovno obdobje projekta (projekt naj bi se začel že s 1. julijem 2014), sedaj pa bo potekal od februarja 2015 do konca aprila 2016.

Projekt SUPORT (Trajnostno upravljanje Pohorja) je bil

podprt s sredstvi Programa Norveškega finančnega mehanizma 2009 – 2014 in programa Finančnega mehanizma EGP 2009 – 2014 (področje B.1 Biotska raznovrstnost in ekosistemske storitve). Prijavitelj projekta je Zavod za gozdove Slovenije; Zavod RS za varstvo narave, Regionalna razvojna agencija za Koroško ter občini Zreče in Ribnica na Pohorju pa so partnerji v projektu. Vrednost projekta je 606.707,71 €.

Novinarska konferenca ob začetku projekta

Ključni problemi ki jih projekt obravnava so: spreminjanje traviščnih in barjanskih površin v gozd, nezadostni ukrepi za krepitev biotopske vloge varovalnih gozdov, ekstenzivnih travišč in mokrišč, neusmerjene prostočasne aktivnosti v naravi, slaba učinkovitost upravljanja območja – ni nadzora in celostnega upravljanja območja Natura 2000 Pohorje. Številnim vrstam ptic, dvoživk in metuljev na območju Pohorja upada številčnost. Zaradi navedenega je glavni cilj projekta uvedba učinkovitejšega upravljanja in spremljanja stanja območij Natura 2000. V okviru projekta SUPORT bomo poiskali rešitve za trajnostni razvoj Pohorja, ki bo hkrati zagotavljal ohranjanje naravovarstveno visoko vrednih območij in obstoj prostočasnih aktivnosti v naravi. V sklopu projekta zato želimo izboljšati stanje mokrišč, traviščnih habitatnih tipov in varovalnih gozdov znotraj projektne območja. Pridobiti želimo podatke o stanju in razširjenosti petih vrst ptic na Pohorju, povečati površine tarčnih habitatnih tipov in habitatov tarčnih vrst z ustreznim upravljanjem. Uskladiti želimo interese na projektne območju, vzpostaviti model sistema upravljanja na območjih z visoko biotopsko vrednostjo. Naravovarstvene usmeritve želimo v strateške dokumente sektorjev.

Srečanje projektnih partnerjev